

HEVES ÉS VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETES - DIJ:
 Egész évre . . . 8 kor. | Negyed évre . . . 2 kor.
 Fél évre . . . 4 " | Egyes szám 20 fillér.
 MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:
 DLUHOPOLSKY BERTALAN.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyilttéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címzendők

Szünidei fürdőkonviktusok.

Irta: **Egy tanár.**

Köztudomásu dolog, hogy zsu-folt iskoláink légköre nincs hasznára a tanulók egészségének. Diákjaink kevés kivétellel, csaknem mindannyian sápadtak, véznák, fonnyadtak, A mikor aztán az ólomlábon járó iskolai év letelt és beköszönt a várva várt vakáció, bizony keveseknek jut a szerencse, hogy fiatal tagjaikat és horpadt mellüket a természet virágos ölében megreperálják. A jómóduak mennek, utaznak, lát-nak, élveznek, — a szegények továbbra is kénytelenek a főváros romlott levegőjét beszívni.

Humánus lelkű pedagógusok újabban az ugynevezett szünidei fürdőkonviktusokkal segítettek részben a bajon. Szegény diákok rendkívül olcsón, vagy teljesen ingyen, tanári felügyelet mellett, néhány hétre letelepedhetnek egy-egy egészségesebb tájon és meg-edződhetnek, erőt gyűjthetnek a következő tanévre. Az eszközök ekekélysege, a társadalom áldozatkésztségének hiánya egyelőre

korlátok közé szorítja a nemes akciózt, de remélhető, hogy a szép intézmény mihamarabb megtizserezi hiveit.

A szünidei fürdőkonviktusok eszméjének és intézményének jó-ravalóságát és diadalát mi sem bizonyíthatja esattanósabban, mint az a körülmény, hogy az intéz-mény megvalósítását az üzleti vállalkozás is megkísérelte. Amit mi a kevésbé tehetős és szegény gyermekek százai és ezei részére tervezünk, azt ott megtalálhatják a vagyonosabb szülők gyermekei korlátolt számban. Intézményünk-vel rokon az a „Diákmenedékhely” is, amelyet Hanvay igazgató ter-vez Dobsinán, mely azonban csak alkalmi ingyen szállásul szolgálna a kiránduló ifjuság részére.

Szívesen emlékezünk meg itten két hasonló tervről, és vállalatról, amelyek a mienket időrendben megelőzték. Tudomásunkra jutott utótag, hogy az Orsz. Középisko-lai tanáregyesület már évek előtt megkísérelte egy új konviktusnak szervezetét, mely azonban csak két évig tartotta magát. Egy má-sik felette érdekes kezdeményezés

Glück Frigyes, az ismert ember-barát nevéhez fűződik, aki még 1901-ben kidolgozta és kinyomatta a budapesti - gyermek-nyaralók egyesületének alapszabálytervezetét, mely eszméjét a Budapesti VIII. ker. iskolaszék egyhangulag és lelkes örömmel magáévá tett. Ugy tudjuk, hogy ez a terv szé-lesebb alapokra fektetve s a szün-idei fürdő-konviktusok eszméjével egybeforrva nemsokára fel fog támadni.

A konviktusok eddigi működé-séből származó, de már kezdetben előrelátott egyik legfontosabb ta-nuság az, hogy az intézmény si-keres fejlődésének és az egész országra való kiterjesztésének egyik alapfeltétele az érdekelt ministeriumok, az iskola fenntar-tók és a székesfőváros és a többi hatóságok anyagi és erkölcsi tá-mogatása. (Ez utóbbiak közül: az Orsz. Balneológai Egyesületre, a Balatoni szövetségre, az Erdélyi Dunántuli és a Belvidéki Köz-művelődési Egyesületekre gondolunk elsősorban.) Az eddigi elért ered-mények, amelyeket pusztán egy-két áldozatkész és buzgó ember

A „Heves és Vidéke tárcája”.

A vár alatt lakom.

Irta: **Utas Zsigmond.**

A vár alatt lakom
 Egy alacsony házban;
 Alig hogy megfűrünk
 Vityillónkban hárman.
 Mert hároman vagyunk
 Édes Manczikámmal,
 Meg a vörös szőrű
 Kis „puszi” kutyámmal.

Fehérre van a mi
 Házikónk befestve;
 Kívül szegényes, de
 Gazdagság van benne!
 Mert hároman vagyunk
 Édes Manczikámmal,
 Meg a vörös szőrű
 Kis „puszi” kutyámmal.

Gazdagságunk, kincsünk,
 Nem pénz-párnán fekszik;
 Nekünk csak a szíven
 Épült élet tetszik!
 Mert hároman vagyunk
 Édes Manczikámmal,
 Meg a vörös szőrű
 Kis „puszi” kutyámmal.

S békés életünkben,
 Évek sora óta
 Nem akadt rossz ember
 Üdvünk megbontója;
 Mert aki fészünkbe
 Gonosz tervvel vágyna,
 „Puszi” nagy haraggal
 Vakkantana rája!

A vár alatt lakom
 Egy alacsony házban
 S fűrösünk a jólét
 Harmatában hárman;
 Mig negyedik társról
 Nem zeng majd a nóta:
 Mert már háztetőkön
 Kelepel... a golya.

Már késő!

— A „Heves és Vidéke” eredeti tárcája. —

Irta: **Fum.**

Az egyikben menyasszonyára ismert.
 Karesu, lenge alakját fehér moll ruha fedi
 s ártatlan szüzi arcával hasonló a tóparti
 liliumhoz. A másik sugár alakját gyász-
 ruha takarja; szép arca kissé bánatos,
 mintha titkos fájdalom terhelné szívét.

Homoky figyelemmel szemléli őket s

habozva kérdi önmagától? az a tulvilági
 szépségű szöke tündér? vagy az a másik
 holló fürteivel, mély tűzű szemével? Nem
 tudott felelni. Melinda letekintett a ter-
 raszról, de éppen akkor mellette terem-
 daliás vőlegénye Homoky. Nyájasan vi-
 szonozta a köszöntést s aztán bemutatta
 barátnőjének. Leontin kimért eleganciával
 nyujtá felé kezét, mig Homoky nem rejt-
 hette el zavarodottságát. Menyasszonya
 mellé ülve hízogó szavakat sutogott neki.
 Leontin távolabb húzódott s kézimunkán
 dolgozott, majd szobájába vonult, magára
 hagyva a mátkapárt. Melindának feltűnt
 barátnője viselete s egyszer megkérdezte:
 mért kerülöd Tibort? Elenszenvből talán?
 — Korántsem! de özvegyiségemben jobb
 szeretem a magányt, mint pusztán a fiatal
 emberek társaságát.

Augusztus vége felé közelgett. A nya-
 ralótelep még mindig élénk volt s a kis
 özvegy is csak késő ősszel szándékozik
 megválni Szandayéktól. Ez még távol van
 s mégis fájó érzés tölti el szívét a válás
 gondolatára; tudta, hogy ennél szeretőbb
 kört sehol sem talál. Kissé bántotta ugyan
 Homoky látása, de óvatosan kerülte s el
 nem árulta volna Szandayék előtt régi
 ismeretségüket. Testvérként szerette Me-
 lindát! ismerte, hogy ez mily gyöngé
 idegzetű teremtes, talán végzetessé vált
 volna reá a titok felderítése. Élénken
 emlékezetébe maradt Melinda nyilatkozata:

önzetlen tevékenységének tudhatunk be, sejtetik, hogy mit és mennyit lehetne az említett tényezők közreműködésével elérni.

Ebbeli ezéltudatos küzdelmünkben erőt és hitet meritünk azokból a biztató jelenségekből, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszterium érdeklődését és részben támogatását máris sikerült megnyerni és hogy a konviktusok ügyét hathatósan felkarolta az Országos Gyermekvédő Liga, melynek élén Edelsheim Gyulai gróf áll, kinek neve egymagában programm.

Valóban, ha hazánk főnemessége tudomást venne erről az alkotásról, szemtől szembe láthatna volna az ott üdülő gyermekesereg esaládias együttlétét, mely minden nemes szívnek tiszta gyönyörűséget szerzett, lehetetlen, hogy ez a példa követés nélkül maradjon. Mily számosan vannak azok, a kiknek rengeteg birtokain parlagon fekszenek a teljesen felszerelt lakóházak és kastélyok, amelyekben az üdülésre szoruló gyermekek százai és ezrei találhatnának kényelmes otthont.

Bizunk benne, hogy kérésünk nem lesz kiáltó szó a pusztában s hogy azok, akiket illet, megértik, hogy a megpendített eszmének megvalósításával nem csupán a gyermekvédelem ügyén lendítenek, hanem egyúttal hathatósan elősegítenek egy másik társadalmi problémát, melynek sikeres és rázkódtatásoktól ment sürgős

megoldása mindannyiunknak nagy nemzeti érdeke.

A szünidei fürdőkonviktusok nagy és az egész országra kiterjedő méretekben való megvalósítására még két mód kínálkozik. Az egyik, a természetesebb és kevésbé költséges az lenne, hogy erre a célra felhasználhatók azokat az iskolákat, amelyek alkalmas felkvésük mellett egyúttal kellő berendezéssel és felszereléssel rendelkeznek (internátusok, konviktusok.) Ezeket a nagy szünidőben 4 vagy 6 hétre a nagy tisztogatás veszélyeztetése nélkül lehetne átengedni. Az ebben az irányban több helyen folytatott puhatolódzásaink és törekvéseink azonban sajnos, eredményre nem vezettek: sikert, nyilván itt is csak az állam illetve a felsőbb tanügyi hatóság latbavetésével esetleg támogatásával lehetne elérni.

A konviktusok felvirágoztatásának második költségesebb, de egyúttal állandóbb módja abban nyilvánulna meg, hogy hazánkban erre felelté alkalmas vidékeink: a Balaton és az Adria mentén, a Tátrában és Erdélyben egy-egy állandó konviktust állíthatnánk amint az pl. a budapesti szünidei gyermektelep egyesületnek évtizedes működés után Hegybányán, Zebegényben és Lellén sikerült. Ez azonban csakis a kormány és a hatóságok nagyarányu anyagi támogatásával képzelhető, mert a konviktusi bizottság által fáradsá-

gos gyűjtés után elért szerény tőke ez irányban nem is jöhet számításba.

Hogy kellő támogatás és érdeklődés mellett mivé fejlődhetnék a mi intézményünk, azt megatnulhatjuk közeli szomszédaink példáin. Az osztrák „Ferienhort“ melynek elnöke Hartl báró, volt kultuszminiszter és amelynek tagjai évenként legalább 3 K-át fizetnek be, 1905-ben 321 tanulót látott el ingyenesen. Ennek az évnek nyarán pedig Bécs város községtanácsa szerződést kötött a tengeri üdülőhelyek és gyermekmenhelyek felállítására alakult egyesülettel, melynek értelmében a San-Pelagióban és Salzbach-Ischlben görvénykóros és angolkóros gyermekek részére felállított gyermekszállók, melyek e nemben a legnagyobbak Európában, Bécs város tulajdonában mennek át és külön bizottság által igazgattatnak, melynek élén maga a polgármester áll. Az ilyen tengeri gyermek-üdülőhelynek egy másik mintaszerű példáját a olasz Riccione-ben látuk, ahova kétheti időközökben Olaszország egész ifjúsága özönlik.

Eddig tapasztalatainkat összefoglalva, nagy megnyugvással konstatálhatjuk, hogy a fürdőkonviktusok intézménye rövid fenállása ellenére is szépen fejlődik, de bizva a hivatalos körök és a társadalom hathatós erkölcsi és anyagi támogatásában, ennek még jóval fényesebb jövőt merünk jósolni.

„Tibort nagyon szeretem, s ha tudnám hogy kivülem mást is szeretett, vagy szeret, mindjárt meghalnék!...”

A közös kis szalonban halkan beszélgetett a Szanday család, s Leontin is csatlakozott hozzájuk. A toilette kérdés foglalkoztatta őket s Melinda a kis özvegyhez fordulva kérde: holnapra Holécyékhez vagyunk hiva bizikli kirándulásra, ugy-e nem vonod ki magad a gyász miatt?

Oh nem! volt Leontin válasza, hisz ezzel csak nem sértem meg a férjem iránti kegyeletet, lelkemben ugy is mindig gyászolni fogom őt!

A kirándulás pompásan sikerült s csak éjfél után esendésült le Holécyék villája. Utolsónak Szandayék kocsija robogott ki s pár percz múlva otthonukba értek. Ki-ki szobájába tért nyugodni. Melindát csakhamar édes álom környezé, de barátnőjének sehogys sikerült álmat parancsolni pilláira. Alig kezdett pirkadni öltözéshez fogott. Éppen hatot ütött a kastély ósdi órája, midőn a repkénynyel felfutott lombátorba lépett. Leült egy közeli kerti székre s kézimunkáján babrált. Mily édes ez az ózondus hegyi levegő! s gyönyörrel szivta magába. Kezére támaszkodva gondolkozott. Az óra nyolczat ütött s Leontin megrezzenve veszi fel kézimunkáját a földről. Közében erős, férfias lépés hallatszik. Leontint átfutotta valami, szeretett volna futni mint egy megriadt őzike, de már késő volt. Homoky délezzeg alakja ott állt előtte.

— Csakhogy végre találkozhatom önnel, — mondá szeretetreméltó mosolylyal. Leontin távozásra kérte Homokyt, de ez figyelembe sem véve azt, mindinkább közelebb húzódott hozzá. Mélyen beléte-

kintett haragvó szeméibe s nem ijedt meg a villámoktól melyet a szép szem lövelt rája.

Hatást tévesztettek azok, mert ahelyett hogy félelmet ébresztett volna benne, inkább szenvedélyt fokozták.

— Leontin! Ön engem jellemtelennel tarthat, hogy szavamat nem váltottam be, de...

— Hagyjuk a multat pihenni, szakítja félbe az ingerültség egy bizonyos némevel a kis özvegy. Ön vőlegénye legjobb barátnőmnek, nem illik tehát hozzánk ez a hang, melylyel a visszahozhatatlan multat kezdi élesztgetni!

— Tudja, hogy szetettem, s ha mentéseimet nem hallgatja meg, engedje kijelentem, hogy most még jobban szeretem mint valaha! mondja heves szerelemre lobbanva Homoky. Leontin azt hitte, örüllet áll szemben, mert hisz általános volt a vélemény, hogy menyasszonyát rajongásig szereti.

— Ugyan hagyjon fel ömlengéseivel! esittitja parancsolólag. Minden férfi kivétel nélkül a pillanat embere. Ismerem jól a maga érzelmét is, olyan az mint egy hullám, mely ha magasra is csap ugyan, kevés idő múlva ismét visszaszál medrébe. Várjon türelemmel s meglátja annak hatalmas szerelemnek pár percz múlva nyoma sem lesz tomboló szivében.

— Ne legyen kegyetlen Leontin, igérje meg, hogy az özvegyi fátyolt kedvemért feleseréli egy másikkal, mely meghozza az igaz boldogságot!

Homoky a kis özvegy tüzes szeméibe pillantva nem álhatta meg, hogy át ne ölelje s heves csókjaival el ne halmozza. Leontin védelmezni, majd kiszabadítani

igyekezett magát, de Homoky mindinkább erősebben, göresősebben vonta magához. A lombátor közelében pedig valaki jókedvűen dudorászta:

„Suttogva ölekezett
A lomb a lugas felett,
A lugasban ott alul
Ketten ültek...”

Kezit esókolom nagysá's ur! és Jean, egy 18 éves suhanecz, bevigyorgott. Azt hittem, hogy a mi kisasszonyunkat fogom itt találni, hát nem a! guyosan kaczagott a vad kinézésű fickó és elsompolygott. Leontin most már megszabadult a tolakodó karjaitól, de mind a ketten megkövülve maradtak helyükön.

Jean a kastély felé vezető tekervényes uton kaladt s Homoky egyet gondolva utána kiáltott: Jean! Retour!

— Megérti-e? kérde a kis özvegy.
— Meg bizony, akár szanszkrit nyelven is. Kitanult gazfickó ez, sok intrikát csinált már ez a Szanday családban. Nem tesz mást ez a naplopó mint leskelődik, kémkedik mindenki után s aztán kiszinezve besugja az érdekelt egyéneknek, kik hisznek is neki mint senki másnak.

Jean visszaérve kérde: parancsol uram?
Homoky erszényéből több pénzdarabot vett ki s markába nyomta. — Néma lesznek mint a sir — mondá a kamasz hajlongások között. Oly tekintettel mint a zsákmányával megelegetett róka, ravasz vigyorgással zsebre dugta a csillogó ezüstöket.

(Vége.)

HIREK.

— **Beiratások a polgári leányiskolába.** A f. é. szeptember hóban városunkban megnyitandó — miniszterileg engedélyezett — polgári leányiskolában a beiratások május hó 27-től június hó 10-ig tartatnak meg a róm. kath. elemi iskolában, Dluhopolszky né Enekes Kornélia tanítónőnél, naponta 10—11 óráig. Jelentkezhetnek a polg. isk. I-ső osztályába olyan növendékek, kik az elemi iskola IV-ik osztályát sikerrel végezték. A polg. isk. II-ik osztályába olyan növendékek vétetnek föl, kik az elemi iskola V-ik vagy VI-ik osztályát sikerrel végezték, de ezek felvételi vizsgát tartoznak tenni. Tandíj havonta 10 korona; francia nyelvel: havonta 20 korona. Beiratási díj 3 korona. A beiratáshoz szükségesek iskolai bizonyítvány és keresztlevel vagy születési bizonyítvány.

— **Felakasztotta magát.** Rakamazon, Bartus Antal hevesi lakos, a miatti bánatában, hogy házsártos és veszekedő természete miatt, az arató gazdai tisztségből társai elesapták, annyira elkeseredett, hogy fölakasztotta magát. Feleségén kívül 3 kis gyermeke siratja.

— **Kápolnai honvédünnep.** Hevesvármegye hazafias közönsége ismét Kápolnára zarándokol e hó 18-ikán, hogy lerójjá kegyeletét és háláját ama névtelen hősök emléke iránt, kik a kápolnai csatában elesetek. Menjünk el mi is, minél többen, hogy megmutassuk, hogy a hála, a tiszteltet még él szívünkben és nem felejtjük el azokat kik a hazáért éltek-haltak.

— **Tűz.** E hó 24-ikén d. u. 3 órakor ismét tüzet jelzett a harang. Most is „krakó” külvárosban volt a tűz. Gyurkovits András háza gyuladt ki ismeretlen okokból és szép csendesen, a számos jelen voltak részvéte mellett, egészen leégett. Most nem szólok azokról a nevetséges anomáliákról, mely a tüzoltás körül támadt, mert hiszem, hogy derék tüzoltóink le fogják vonni a konzekvenziát, illetve tanulnak annyit, hogy ily anomáliák más-kor elő nem fordulnak.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák hevesvármegyei intézetébe a jövő iskolai évre több ingyenes, félfizetéses és fizetéses

siketnéma gyermeket vesznek fel. A felvétel iránt való kérvényeket a „siketnémák intézete felügyelő bizottságához Egerbe” június hó végéig kell beküldeni. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága nyújt.

— **Nemes adomány.** A Dobó-szobor talapzatát körülvevő lánczkeret készítés költségeinek fedezését dr. Párvi Sándor szepesi püspök magára vállalta. Most, mint értesülünk, 1320 koronát fizetett az érdemes püspök az említett ezérra.

— **Feltört hentes üzlet.** Vig Mihálynak Tiszafüreden a katolikus templom közelében lévő hentesüzletébe e hó 1-én éjjel 2 óra tájban idegen tettesek álkules segítségével behatoltak s az ott lévő szalona-készletből egy oldalt emeltek. A mint az üzletből kifelé jöttek, éppen akkor ment arra a hentes fia, egy közeli vendéglőből, a ki a tolvajokat üldözöbe vette, azonban elfogni nem sikerült. Ezen üzletbe már

régebb idő óta bejártak ilyen módon s onnan kisebb-nagyobb mennyiségű zsirt vagy szalonnát emeltek el. Az e fajta kisebb tolvajlások különben igen gyakoriak Tiszafüreden.

— **Királyi kitüntetés.** A király Kovács Kálmán egri műszaki tanácsosnak a műszaki főtanácsosi címet és jelleget adományozta.

— **Halálozás.** Vőfény József hevesi kő-sárfonó iparos folyó hó 24-én hosszas szenvedés után meghalt. Tegnap kísérték általános részvét mellett a megboldogultat az örök nyugvó helyre.

Szerkesztői üzenetek.

U. Zs. Eger. Köszönöm a küldeményt. Gratulálok a reménységhez.

Dr. É. E. Bpest. Mindkét faktoriall be-széltem. Rögtöni elintézését ígértek.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJ-MIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

**A Magyar kir. államvasutak gépgyárának vezér-
ügynöksége, Budapest.**

☞ **Tanonc nyomdába felvételik.** ☜

KLEIN ADOLF

czipő és női divat áruháza Hevesen.

Van szerencsém nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy *Krausz Mór* ur házában a maikor igényeinek megfelelő

czipő és női divat áruházat

nyitottam. -- Raktáromban a legfinomabb női és gyermekkalapok, czipők, bluzok, nyakkendők, gallérok, esernyők és kötők a legjutányos áron kaphatók.

Midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, egyzersmind azon ígéretet teszem, hogy minden e szakmámba vágó megrendelésnek pontosan megfelnl iparkodok.

☜ Czipő javítások a legolesőbb árban és a legrövidebb idő alatt készül.

kiváló tisztelettel: Klein Adolf.

A HEVES ÉS VIDÉKE KIADÓHIVATALA

ADLER JÓZSEF könyvnyomdája

HEVESÉN.

<p>Alapszabályok</p> <p>Zárszámadások</p> <p>Egyházi, községi</p> <p>És egyéb hivatalos ...</p> <p>Nyomatványok</p> <p>Körlevelek</p> <p>Levélborítékok</p> <p>Számlák</p> <p>Levélfek</p> <p>Falragaszok</p>	<p style="text-align: center;">Elvállal és készít</p> <p style="text-align: center;">izléses kivitelben mindennemű</p> <h3 style="text-align: center;">NYOMTATVÁNYOKAT</h3> <p style="text-align: center;">jutányos árak mellett.</p> <p style="text-align: center;">Vidéki rendelések pontosan teljesítetnek.</p>	<p>Báli és menyegzői ...</p> <p>Meghívók</p> <p>Eljegyzési</p> <p>Kártyák</p> <p>Étlapok</p> <p>Tánczrendek</p> <p>Névjegyek</p> <p>Gyászlapok</p> <p>stb. a nyomdai szakba</p> <p>vágó nyomtatványok</p> <p>..... készítése</p>
--	---	--

Községi és ügyvédi nyomtatványok raktára.

Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel.